

**ZAJEDNICA POVRATNIKA
OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE**

**PROGRAM RADA
ZA 2026. GODINU**

Program rada Zajednice povratnika Osječko-baranjske županije za 2026. godinu:

Područje djelovanja Zajednice povratnika Osječko-baranjske županije, kao najstarije udruge stradalnika Domovinskog rata osnovane 1992. godine, je zastupanje najvećih stradalnika Domovinskog rata, hrvatskih prognanika (sada povratnika) ujedno najvećim dijelom hrvatskih branitelja, – na ratom stradalim područjima u svim segmentima njihovih interesa i potreba te stvaranje normalnih uvjeta za život na ranije okupiranim područjima u Osječko-baranjskoj županiji.

Od svoga osnutka do danas, Zajednica povratnika Osječko-baranjske županije zalagala se i zalaže se za rješavanje najvećih životnih problema svojih članova, prvenstveno hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji, od predlaganja zakonskih rješenja koja su štitila interese prognanika, pitanja njihovog stambenog zbrinjavanja kroz proces obnove obiteljskih kuća, dodjele stanova i kuća u vlasništvu Republike Hrvatske putem APN-a, pomoć u izgradnji vlastitih kuća novostvorenih obitelji kroz program dodjele građevinskog materijala do zaštite od sudskih postupaka protiv prognanika za korištenje napuštenih uglavnom srpskih kuća i stanova u vrijeme progonstva.

Osnivanjem krovne regionalne **Zajednice povratnika Hrvatskog Podunavlja** intenzivirat ćemo suradnju sa susjednom Zajednicom povratnika Vukovarsko-srijemske županije budući su problemi hrvatskih povratnika u obje županije identični.

Suradnja s državnim tijelima kao i lokalnim odnosno regionalnim samoupravama nastaviti će se i u budućnosti a već do sada uspostavljenu suradnju s hrvatskim zajednicama izvan Hrvatske, nastaviti će se i u buduću, osobito u susjednim državama, Mađarskoj, Austriji te Švicarskoj i Njemačkoj.

Skupština Zajednice povratnika Osječko-baranjske županije održana u Osijeku 12 listopada 2024. godine donijela je Program rada za 2025. godinu koji se može podijeliti u nekoliko segmenata:

I. P R O J E K T I:

- 1) Suradnja sa Zajednicom povratnika Hrvatskog Podunavlja u pripremi zakonskih rješenja za naknadu ratne štete koju su pretrpjeli stradalnici Domovinskog rata od 1991. – 1998. godine.**

U idućem razdoblju pokušat ćemo pronaći rješenja bar za one oblike ratnih šteta koji ne zastarijevaju i koji nisu sporni a odnose se na legitimna očekivanja hrvatskih povratnika da im se nadoknadi kako materijalna tako i nematerijalna šteta. Temelj zahtjeva Zajednice povratnika je donošenje posebnoga Zakona o naknadi ratne štete u hrvatskome Saboru. Prijedlog takvoga Zakona Zajednica povratnika Hrvatskoga Podunavlja uputila je Vladi Republike Hrvatske na svojoj 4. godišnjoj konferenciji u Vukovaru 8. lipnja 2024. godine.

2) SNIMANJE DOKUMENTARNOG FILMA "PROGNANICI LJUDI BEZ ADRESE"

Ovaj projekt započeli smo 2019. godine, kada smo dobili inicijalna sredstva od Ministarstva hrvatskih branitelja. Odmah smo angažirali profesionalnog snimatelja HTV-a i snimljen je vrlo kvalitetan materijal koji smo predali producentu Franu Juraju Prizmiću koji je pokazao veliki interes za ovu temu.

Projekt će obuhvaćati 8 pod-tema filma, a to su:

- a) Velikosrpska agresija- ulazak novosadskog korpusa JNA u Baranju 3.7.1991.
- b) Progonstvo kao posljedica agresije
- c) Uloga UN-a u zaustavljanju agresije na RH;
- d) Mirna reintegracija kao preduvjet povratka;
- e) Razminiranje;
- f) Obnova obiteljskih kuća;
- g) Povratak prognanika;
- h) Ratne štete.

Scenario za film napisala je Nataša Kalinić Ahačić sa HTV-a i za očekivati je da se projekt prijavi na natječaj te da bude realiziran putem HRT-a. U projekt se tijekom 2025. kao zainteresiran također uključio i redatelj Jakov Sedlar uz izraženu volju realizacije istog.

3) MULTIMEDIJALNA IZLOŽBA "MIRNA REINTEGRACIJA I PRAVO NA DOM"

Projekt promiče istinu o agresiji na RH, njenim posljedicama, ratnim zločinima, obnovi, povratku prognanika i ratnim štetama.

U projekt se uključio i Memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata iz Zagreba te državni arhivi iz Osijeka i Vukovara.

Financijsku potporu za realizaciju projekta dobili smo od Ministarstva vanjskih i Europskih poslova. Do sada je izložba prezentirana u Pečuhu, Budimpešti, Baji, Beču i Berlinu.

U organizaciji Zajednice povratnika i Ministarstva vanjskih i europskih poslova projekt izložbe PEACEFUL REINTEGRATION AND THE RIGHT TO HOME prezentiran je u okviru panel rasprave u sjedištu UN-a u Ženevi 28. studenog 2025. godine.

Projekt multimedijalne izložbe u 2026. godini planiramo prezentirati u Europskom parlamentu u Briselu, Americi i/ili Australiji

II. SURADNJA S PARTNERSKIM UDRUGAMA PROISTEKLIH IZ DOMOVINSKOG RATA

U 2019. godini postali smo redovita članica Koordinacije hrvatskih branitelja i stradalnika Domovinskog rata Osječko-baranjske županije što nam je donijelo određene prednosti ali i obveze. Sukladno tome smo se aktivno uključili u sve značajnije aktivnosti Koordinacije i njezinih pojedinih članica..

ZAJEDNICA POVRATNIKA OBŽ organizira ili sudjeluje na obljetnicama značajnih za hrvatske prognanike i to:

1. Obljetnica mirne reintegracije - 15. siječnja
2. Dan osječkih branitelja - 28. lipnja
3. Dan početka blokade UNPROFOR-a – 1. srpnja
4. Sjećanje na egzodus prognanika iz Erduta, Dalja i Aljmaša - 1. kolovoza
5. Najveća razmjena zarobljenika u Nemetinu - 14. kolovoza
6. Dan privremene okupacije Baranje - 23. kolovoza
7. Dan sjećanja na poginule i nestale branitelje Bilja - 3. rujna
8. Dan prvog pokušaja povratka prognanika u Antunovac- 30. rujna
9. Dan privremene okupacije Laslova - 24. studenoga
10. Dan pada Antunovca i zaustavljanja agresije na grad Osijek - 5. prosinca

ZAJEDNICA POVRATNIKA OBŽ ostvarila je izuzetno kvalitetnu suradnju s HRVATSKIM ČASNIČKIM ZBOROM OBŽ u realizaciji navedenih projekata te ćemo suradnju još intenzivnije nastaviti i tijekom 2026. godine.

Također ćemo nastaviti naše inicijative na pokretanju tužbe protiv Republike Srbije za naknadu ratne štete i uspostavu hrvatskih granica na lijevoj obali Dunava te se intenzivno zalagati za promicanje vrijednosti Domovinskog rata kroz razne oblike programskih aktivnosti i uz suradnju s ostalim srodnim braniteljskim udrugama, kako u hrvatskom Podunavlju tako i na razini cijele Hrvatske.

Ovaj program nastavit će se provoditi dok postoji Zajednica.

Ovaj Program Zajednice povratnika Osječko-baranjske županije usvojila je Izborna skupština Zajednice održana 15. siječnja 2025. godine. u Dardi.

Predsjednik skupštine:

Marko Posavac